

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN DÖVLƏT İQTİSAD UNİVERSİTETİ
MAGİSTRATURA MƏRKƏZİ

«BANK İŞİ» KAFEDRASI

i.e.d., professor Zahid Fərrux Məmmədov

Magistratura «Bank işi» proqramı üzrə
«Magistrlik dissertasiyalarının hazırlanması, təqdim olunması və
müdafiəsi haqqında»

Metodik Göstərişlər

Bakı 2014

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN DÖVLƏT İQTİSAD UNİVERSİTETİ
MAGİSTRATURA MƏRKƏZİ

«BANK İŞİ» KAFEDRASI

i.e.d., prof. Z.F.Məmmədov

Magistratura «Bank işi» proqramı üzrə

«Magistrlik dissertasiyalarının hazırlanması, təqdim olunması və müdafiəsi haqqında» Metodik Göstərişlər

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi elmi – metodik şurasının “iqtisadiyyat və idarəetmə” bölməsinin 23.03. 1999 cu tarixli 4 sayılı iclas protokolu ilə təsdiq olunmuş “Magistrlik dissertasiyalarının üzrə metodikGöstəriş” in əsasında yenidən işlənilmiş və təkmilləşdirilmiş variant Azərbaycan dövlət iqtisad universitetinin «Bank işi» kafedrasının «04.02. 2014 ci il tarixli, 07 №-li protokolu ilə təsdiq olunmuşdur.

Çoxpilləli ali təhsil sistemində magistratura ali təhsilin ikinci pilləsinin olub, müəyyən ixtisas üzrə sərbəst yaradıcılıq fəaliyyəti göstərə biləcək mütəxəssislərin hazırlanması məqsədini güdür.Magistratura təhsil proqramı, mütəxəssisin gələcək fəaliyyətində elmi-tədqiqat və layihə-sınaq səciyyəli işləri yerinə yetirəcəyini nəzərə almaqla, bakalavr ixtisas təhsili proqramının sonrakı inkişafı və differensiyası yolu ilə qüvvədə olan “Ali təhsil istiqamətləri və ixtisaslarının siyahısı”na uyğun olaraq tərtib edilir.

Bakı 2014

Giriş

Magistratura - ali təhsilin ikinci səviyyəsinin tələblərinə uyğun olaraq, yüksəkixtisaslı, sərbəst yaradıcılıq fəaliyyəti göstərə biləcək mütəxəssislərin hazırlığını təmin edən təhsil prosesidir.

Azərbaycan Respublikasının ali təhsil müəssisələrində magistr hazırlığı ixtisasın ayrı-ayrı ixtisaslaşmaları üzrə təhsil proqramı, ona müvafiq hazırlanmış tədris planı, fənlər üzrə işçi proqramlar (sillabuslar) və digər normativ sənədlər (qiymətləndirmə qaydaları, fərdi tədris planları, dərslər cədvəlləri, imtahan cədvəlləri, dərslərin reqlamentləri, təcrübənin keçirilməsi qaydaları və s.) əsasında həyata keçirilir.

Magistr təhsilinin məzmunu tədris prosesinin və elmi tədqiqat işlərinin planlaşdırılmasını, onun həyata keçirilməsinin forma və metodlarını, tədris yükünün həcmi, tədris mərhələlərinin (semestrlərin) müddətini, tədris növlərini (mühazirə, məşğələ, laboratoriya və s.), ayrı-ayrı fənlərin həcmi, ixtisasın ixtisaslaşmaları üzrə təhsil proqramında qoyulan tələbləri əhatə edir.

Tədris prosesinin və elmi tədqiqat işlərinin planlaşdırılması, təşkili tədris planı (nümunəvi işçi və fərdi) və fənn proqramları və ona müvafiq hazırlanmış fənlər üzrə işçi proqramları əsasında həyata keçirilir.

Magistratura səviyyəsində təhsilin məzmunu bir-biri ilə əlaqəli nəzəri təlimdən, pedaqoji və peşəkar hazırlıqdan, eləcə də elmi tədqiqat işlərindən ibarətdir.

Magistrin nəzəri təlimi və pedaqoji hazırlığı humanitar, ixtisas və ixtisaslaşma fənlərinin mühazirə, məşğələ, seminar, məsləhət, sərbəst iş, pedaqoji təcrübə və s. formada öyrənməsi ilə təmin olunur.

Magistrin elmi tədqiqat sahəsində hazırlığı konkret tədqiqat fəaliyyətinin tələblərinə uyğun olaraq, müasir üsullarla araşdırmaların aparılması və dissertasiya işinin hazırlanması ilə təmin olunur.

Magistratura səviyyəsində tədrisin təşkili ali təhsil pilləsinin dövlət standartının tələblərinə uyğun Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş qaydalar əsasında kredit sistemi (Avropa ölkələrində tətbiq olunan AKTS - Avropa Kredit Transfer Sistemi) ilə həyata keçirilir.

Tələbələrin fənlər üzrə attestasiyası (biliyinin qiymətlən-dirilməsi) Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi tərəfindən müəyyənləşdirilmiş qaydada çoxballı (100 ballı) sistemlə həyata keçirilir.

Tədris ili, bir qayda olaraq, iki semestrdən (payız və yaz) ibarətdir. Bundan əlavə, yay tətili müddətində 6 (altı) həftədən çox olmayaraq, yay semestri də təşkil oluna bilər.

Əyani formanın təhsil müddətində nəzəri tədrisə - 45, elmi tədqiqat və elmi-pedaqoji təcrübələrə - 8, imtahan sessiyalarına isə 15 həftə ayrılır. Bu zaman auditoriya saatları 12-16 həftədir.

Dissertasiya işinin hazırlanması və müdafiəsinə 12, tətilərə isə 14 həftə ayrılır.

Tələbənin auditoriya və auditoriyadankənar (bütün tədris, elmi tədqiqat və elmi-pedaqoji) həftəlik yükünün həcmi 45 saatdır. Bu zaman dərslər 12-16 saat təşkil edir.

Qiyabi forma üzrə isə tələbələrin auditoriya dərslərinin həcmi ildə 120-160 saat nəzərdə tutulur. Hər tədris ilində təlim müddəti 15 sentyabr tarixindən başlanır və tədris planına müvafiq olaraq yekunlaşır.

Bir akademik saat - 45 dəqiqəyə bərabərdir. Bütün növ dərslər üçün 2 akademik saat müəyyənləşdirilir. Akademik saatlararası fasilə 5 dəqiqədən az olmamalıdır.

Magistratura üzrə aparılan elmi tədqiqat işləri axtarış və tətbiqi xarakterli işlər olmalıdır.

Magistrantlara elmi rəhbərlik, bir qayda olaraq, həmin təhsil müəssisəsində çalışan professor-müəllim heyətinin elmi adı və ya elmi dərəcəsi olan nümayəndələri və ya həmin şərtləri ödəyən digər müəssisə və təşkilatlarda

çalışan şəxslər tərəfindən həyata keçirilir. Bir nəfərə 5-dən çox magistranta rəhbərlik etməyə icazə verilmir. Magistrantın elmi tədqiqatının yönümü müxtəlif elmlərin qovuşmasından ibarət olduğu halda, ona elmi rəhbərlə yanaşı, elmi məsləhətçi də təyin oluna bilər.

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin Magistr dissertasiyasının hazırlanması, təqdim olunması və müdafiəsi qaydaları haqqında əsasnamənin 3. bölməsinin 6. bəndində deyilir: “Magistrlik dissertasiyaları yerinə yetirilməyə başlanana qədər magistrantın təhkim olduğu kafedra müvafiq fakültələrlə və magistratura şöbəsi (Magistraturaya məsul şəxs) ilə birlikdə istiqamət üzrə dissertasiyalara qoyulan məcburi tələbləri müəyyən edən metodiki göstərişlər hazırlanması və magistrləri bu göstərişlə tanış etməlidir.”

Bu metodik göstərişlər yuxarıdakıları nəzərə alaraq hazırlanmış və magistr dissertasiyasının yazılması və onun müdafiəsi üçün lazım olan metodiki göstəriş və tövsiyələr verir.

Metodik göstərişin həm magistratura pilləsində təhsil alanlar üçün, həm də magistrlərin elmi rəhbərlərinə böyük yardım göstərəcəyinə ümid edirik.